

A man and a woman are shown in a close embrace, performing a tango. The woman is wearing a dark, sleeveless dress with a red polka-dot skirt. The man is wearing a dark shirt. They are both looking at each other. The background is dark and textured.

ARTURO
PÉREZ-REVERTE

TANGO

starej gardy

„Najkrajší román Péreza-Reverteho.”
La Vanguardia

TANGO STAREJ GARDY

ARTURO PÉREZ-REVERTE

.....

TANGO STAREJ GARDY

*Zo španielčiny preložila
Sofia Tužinská*

slovart

Copyright © Arturo Pérez-Reverte 2012
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2014
Translation © Sofia Tužinská 2014

ISBN 978-80-556-1099-3

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

*„Žena, ako ste vy, a muž, ako som ja, sa často
na zemi nestretnú.“*

JOSEPH CONRAD:
Medzi prílivom a odlivom

V novembri 1928 cestoval Armando de Troeye do Buenos Aires, aby tam zložil tango. Mohol si to dovoliť. Štyridsať-triročný autor *Nokturna* a *Pasodoble pre dona Quijota* bol na vrchole svojej kariéry a všetky španielske ilustrované časopisy uverejnili fotografiu, na ktorej sa po boku svojej krásnej ženy opiera o okraj paluby zaoceánskej lode *Cap Polonio* paroplavebnej spoločnosti Hamburg Südamerikanische. Najlepší obrázok sa objavil na stránkach časopisu *Blanco y Negro*: manželia de Troeyeovci na palube prvej triedy; on s anglickým plášťom prehodeným cez plecia, jedna ruka vo vrecku saka a v druhej cigareta, s úsmevom, ktorý venoval tým, čo sa lúčili z pevniny; ona, Mecha Inzunza de Troeye, v koženom kabáte a s elegantným klobúkom lemujúcim jej tvár s očami, ktoré zanietený novinár, autor komentára k fotografii, opísal ako „rozkošne hlboké a zlatisté“.

Tej noci bolo ešte vidieť v diaľke svetlá z pobrežia a Armando de Troeye sa začal obliekať na večeru. Už trochu meškal. Zdržala ho mierna bolesť hlavy, ktorá doznievala pomaly. Trval na tom, aby žena zatiaľ išla do tanečnej sály a zabavila sa pri hudbe. Keďže bol známy puntičkár, chvíľu mu trvalo, kým naplnil cigaretami zlatú tabatierku, ktorú nosil vo vnútornom vrecku smokingu, a do ostatných vreciek si dal predmety potrebné na večer: zlaté hodinky na retiazke, zapalovač, dve precízne zložené biele vreckovky, škatuľku s tabletkami na trávenie, peňaženku z krokodílej kože s vizitkami a bankovky určené na prepitné. Potom zhasol svetlo, zabuchol

dvere na kajute, vykročil po koberci, ktorý tlmil vzdialené chvenie strojov poháňajúcich plavidlo naprieč nočným Atlantikom, a snažil sa prispôbiť svoje pohyby jemnému kolísaniu obrovskej lode.

Zatiaľ čo sa k nemu blížil hlavný čašník so zoznamom rezervácií v rukách, de Troeye si pred vstupom do sály skontroloval pohľadom do zrkadla vo vestibule naškrobenú náprsenku, manžety na košeli a vyleštené čierne topánky. Spoločenské šaty zdôrazňovali jeho elegantný a slušný výzor. Bol stredne vysoký, mal skôr pravidelné než príťažlivé črty tváre, inteligentný pohľad, udržiavané fúzy a kučeravé čierne vlasy popretkávané predčasnými šedinami. Na okamih sa vycibreným sluchom skladateľa započúval do taktov hudby, ktorú vyludzoval orchester: príjemný, melancholický valčík. De Troeye sa tolerantne pousmial. Výkon bol iba priemerný. Potom si vsunul ľavú ruku do vrečka nohavíc, odzdravil uvádzajúceho čašníka a nasledoval ho k stolu na najlepšom mieste v sále, ktorý mal rezervovaný počas celej plavby. Niektorí ľudia naňho upriamili pohľady. Krásna žena so smaragdovými náušnicami naňho prekvapene a s obdivom zažmurkala. Spoznávali ho. Keď si de Troeye sadal za stôl, na ktorom stálo hneď vedľa sviečky s elektrickým plameňom a so skleneným tienidlom nedotknuté šampanské, orchester spustil ďalší pomalý valčík. Z tanečného parketu, kde sa pohybovali páry v rytme hudby, sa naňho usmiala jeho mladá žena. Mercedes Inzunza prišla do sály dvadsať minút pred ním a teraz tancovala v náručí štíhleho a pôvabného mladíka oblečeného podľa bon-tónu. Bol to profesionálny tanečník, ktorý mal na lodi zabávať dámy z prvej triedy, čo cestovali bez manželov, alebo tie, ktorých spoločníci netancovali. De Troeye jej opätoval úsmev, preložil si nohu cez nohu, trochu strojene si vybral cigaretu z tabatierky a zapálil si.

Platený tanečník

Kedysi mal každý z nich nejakú povesť, no on bol najlepší. Na tanečnom parkete vždy udržiaval dokonalý rytmus, jeho pokojné a obratné ruky boli diskrétné a z úst mu vychádzali len vhodné poznámky, brilantné a pohotové odpovede. Mužom bol sympatický a ženy ho obdivovali. Okrem spoločenských tancov, tanga, foxtrotu či bostonu, ktorými si zarábal na živobytie, ako nikto iný ovládal umenie chrlieť ohňostroj zo slov a mlčaním maľovať melancholické krajinky. Počas dlhých plodných rokov sa zriedka preráta; len máloktorá dobre situovaná žena akéhokoľvek veku by odmietla jeho ponuku na čaj v tanečiarniach hotelov Palace, Ritz či Excelsior, na terase na Rivière alebo v salóne prvej triedy zaoceánskej lode. Patril k mužom, akých ste ráno mohli vidieť vo fraku v čokoládovni, ako raňajkuje so služobníctvom z domu, v ktorom sa večer zúčastnil na tanečnom bále či na spoločenskej večeri. Mal neobyčajný dar – inteligenciu. Stalo sa mu aj to, teda aspoň raz v živote, že vyložil na hrací stôl v kasíne všetko, čo mal pri sebe, a potom sa zruinovaný vracal na schodíku električky, pohvizdujúc si s predstieranou ľahostajnosťou tango *Muž, ktorý rozbil bank v Monte Carle*. Vedel si tak elegantne zapáliť cigaretu, uviazať kravatu alebo vystavovať na obdiv dokonale vyžehlené manžety na košeli, že polícia by sa ho nikdy neodvážila zadržať, iba že by ho prichytili pri číne.

„Max.“

„Pane?“

„Môžete uložiť kufor do auta.“

Slnko Neapolskej zátoky mu rezalo oči, keď sa odrážalo na vyleštenom chróme Jaguára Mark X., presne ako na automobiloch z dávnych čias, na ktorých jazdil on alebo niekto iný. Aj toto sa odvtedy zmenilo, nezostal po nich ani zašlý tieň. Max Costa sa zadíval na svoje nohy, dokonca sa začal zľahka pohupovať, no nadarmo. Nespomínal si, kedy sa to presne udialo, ale na tom už vlastne nezáležalo. Tieň sa stiahol zo scény, stal sa minulosťou, ako mnohé iné veci.

Vystrúhal rezignovanú grimasu, ale možno ju spôsobilo len slnko, ktoré mu páliło oči. Snažil sa myslieť na niečo konkrétne, momentálne na tlak v pneumatikách pri polovičnej a plnej záťaži, na hladký chod prevodovky a na množstvo oleja, len aby oddialil horkastú pachuť, ktorá ho premkla zakaždým, keď sa jeho nostalgia a samota zhmotnili. Potom sa zhlboka nadýchol, jelenicou vyleštil striebornú sošku šelmy na chladiči a obliekol si sako zo sivej uniformy, ktoré mal prehodené cez operadlo zadného sedadla. Keď si ho starostlivo pozapínal a upravil si uzol na kravate, vyšiel pomalým krokom po schodoch obrúbených mramorovými sochami bez hláv a kamennými väzami k hlavnému vchodu.

„Nezabudnite na malý kufor.“

„Nerobte si starosti, pane.“

Doktor Hugentobler nemal rád, keď ho v Taliansku jeho zamestnanci volali doktor. Hovoril, že táto krajina je zamorená doktormi, rytiermi a veliteľmi. *A ja som seriózny švajčiarsky lekár. Nechcem, aby ma hádzali do jedného vreca so synovcami kardinálov, milánskych továrnikov a podobne.* Pokiaľ ide o Maxa Costu, vo vile, ktorá sa nachádza neďaleko Sorrenta, ho všetci volali jedno-ducho Max. Bol to paradox, keďže počas svojho života používal rozličné mená a tituly, či už aristokratické, alebo plebejské, vždy podľa momentálnych okolností a potrieb. No od istého času, odkedy jeho tieň poslednýkrát zamával vreckovkou a povedal zbohom ako žena vyklo-

nená z okienka kupé, ktorá navždy zmizla v oblaku pary, a človek nikdy nevie, či odišla v tej chvíli, alebo sa začala strácať už dávno predtým, sa vrátil k svojmu skutočnému menu. Tieň vymenil za meno, ktoré až do nedávneho núteného odchodu do ústrania, v istom zmysle prirodzeného, vrátane obdobia stráveného vo väzení, sa nachádzalo v hrubých spisoch policajných oddelení v polovici Európy a Ameriky. Zodvihol koženú aktovku a kufor značky Samsonite, a zatiaľ čo ich ukladal do batožinového priestoru auta, myslel na to, že ani v tých najhorších chvíľach by si nepomyslel, že raz bude odpovedať „pane?“, ak ho niekto osloví jeho krstným menom.

„Podíme, Max. Priniesli ste noviny?“

„Máte ich vzadu, pane.“

Zazneli dve buchnutia dverami. Sňal si a znovu nasadil šoférsku čiapku a pomohol pasažierovi usadiť sa. Keď si sadol za volant, odložil ju na vedľajšie sedadlo a s výrazom dávnej nonšalantnosti hodil očkom do spätného zrkadla a uhladil si sivasté, no ešte vždy husté vlasy. Pomyslel si, že nič by nemohlo väčšmi zdôrazniť iróniu tejto situácie, ako šoférska čiapka; absurdné pobrežie, na ktoré ho opojenie životom vyvrhlo po konečnom stroskotaní. No napriek tomu, keď sa holil pred zrkadlom vo svojej izbe vo vile a rátal si vrásky, ako niekto, kto ráta jazvy, čo na ňom zanechali dávne lásky a bitky – ženy, rulety v kasínach, neisté rána či večery plné slávy alebo zlyhania –, vždy na seba sprisahanecky žmurkol, ani čo by v tom vysokom starcovi, ktorý už nebol taký štíhly a mal temné, unavené oči, rozpoznal obraz starého kumpána, ktorému nemusel nič vysvetľovať. A tak mu napokon odraz v zrkadle trochu cynickým, familiárnym, ba až podliackym tónom našepkával, aby uznal, že napriek tým zlým kartám, čo mu osud v poslednom čase nadelil, sa ako šesťdesiatštyriročný muž môže ešte vždy považovať za šťastlivca. V podobnej situácii si iní: Enrico Fossataro, starý Sándor Esterházy, mu-

seli vybrať medzi dobročinnosťou verejnosti alebo minútou nepríjemných kľčov zavesení na kravate v kúpeľni nejakého smutného hostinca.

„Nejaké dôležité správy?“ spýtal sa Hugentobler.

Na zadnom sedadle automobilu zašuchotali noviny, keď v nich znechutene listoval. Bol to skôr komentár, než priama otázka. Max zazrel v spätnom zrkadle sklopený pohľad svojho pána s okuliarmi na čítanie padnutými až na špičku nosa.

„Rusi zhodili atómovú bombu či čo?“

Hugentobler prirodzene len žartoval. Švajčiarsky humor. Keď mal dobrú náladu, zvykol žartovať so služobníctvom, možno preto, lebo bol slobodný, bez rodiny, ktorá by ocenila jeho vtipnosť.

„Nič mimoriadne, pane. Cassius Clay vyhral ďalší zápas, posádka Gemini XI. sa vrátila na Zem živá a zdravá... No a vojna v Indočíne naberať na obrátkach.“

„Chceli ste povedať vo Vietname.“

„Tak je, vo Vietname... A pokiaľ ide o domáce správy, v Sorrente sa začína šachový turnaj Veľkej ceny Campanelli, Sokolov proti Kellerovi.“

„Bože na nebesiach!“ zvolal sarkasticky a trochu roztržito Hugentobler. „Nevieš si predstaviť, ako mi je ľúto, o čo prichádzam. Ľudia sa dnes dajú na čokoľvek, Max.“

„To je moja reč, pane.“

„Viete si to predstaviť? Celý život za šachovnicou a potom tí hráči končia pomätení ako Bobby Fischer.“

„Presne tak.“

„Chodte dolnou cestou. Máme dosť času.“

Keď prešli železnou bránou, štrk prestal škriptať pod pneumatikami a jaguár sa rozbehol po asfaltke tiahnucej sa medzi olivovníkmi, pistáciami a figovníkmi. Max jemne preradil rýchlosť pred ostrou zákrutou. Na jej konci sa na pokojnej a jasnej hladine mora ako na kúskoch brúseného skla mihotali obrysy borovic a domov roztrúsených po kopcoch. Na druhej strane zátoky sa vynímal

Vezuv. Na chvíľu prestal myslieť na svojho spolujazdca a pohladil volant, sústredil sa iba na pôžitok, ktorý mu spôsobovalo šoférovanie a pohyb medzi dvoma miestami v čase a priestore, pričom mu nezáležalo na tom, kam smeruje. Vo vzduchu prúdiacom cez pootvorené okienko bolo cítiť med a živicu, posledné vône leta, ktoré sa v týchto končinách vždy bráni umrieť a zvádza naivný a sladký boj s listami v kalendári.

„Prekrásny deň, Max.“

Pretrel si viečka, vrátil sa do reality a znovu sa pozrel do spätného zrkadla. Doktor Hugentobler odložil noviny nabok a vložil si do úst cigaru.

„Skutočne krásny, pane.“

„Obávam sa, že keď sa vrátim, už nebude dobré počasie.“

„Dúfajme, že áno. Budú to len tri týždne.“

Hugentobler si povzdychol a z úst vyfúkol kúdoľ dymu. Bol to muž s láskavým výrazom a s ružovou pokožkou. Vlastnil sanatórium, ktoré sa nachádzalo neďaleko jazera Garda. Zbohatol v povojnových rokoch, keď poskytoval psychiatrickú liečbu zámožným Židom trpiacim traumou spôsobenou hrôzami nacizmu; tým, ktorí sa zobúdzali uprostred noci a mysleli si, že sú ešte vždy v barakoch Osvienčimu, vonku počuli brechot dobermanov a krik esesákov, ktorí im ukazovali cestu ku sprchám. Hugentobler a jeho taliansky spoločník, doktor Bacchelli, im pomáhali zbaviť sa týchto preludov a na konci liečby im odporučili cestu do Izraela, ktorú organizovalo vedenie sanatória. Celý proces zavŕšila horibilná faktúra, vďaka ktorej si Hugentobler mohol dovoliť svoj dom v Miláne, vilu v Sorrente a päť automobilov v garáži, o ktoré sa Max staral a jazdil na nich už tri roky. Zároveň dohliadal na vilu a na ďalších zamestnancov: slúžku a záhradníka – manželov Lanzanovcov zo Salerna.

„Nechodte priamo do prístavu. Zoberte to cez centrum.“

„Áno, pane.“

Mrkol na svoje presné, ale lacné hodinky značky Festina, ktoré nosil na ľavej ruke, a išiel ďalej v slabej premávke, aká o tomto čase býva na korze Italia. Mali dosť času, aby sa doktor pokojne nalodil na motorový čln, ktorý ho mal previezť zo Sorrenta na druhú stranu zátoky, aby sa vyhol zbytočným prekážkam na ceste na neapolské letisko.

„Max.“

„Pane?“

„Zastavte pri hoteli Rufolo a kúpte mi škatuľu Montecristo No. 2.“

Pracovný vzťah medzi Maxom Costom a jeho nadradeným sa začal ako láska na prvý pohľad; psychiater sa naňho ani len nepozrel a odignoroval aj jeho ukážkové, čiastočne sfaľšované odporúčania. Bol to veľmi triezvy muž a veril, že intuícia a profesionálne skúsenosti ho nesklamú a napovedia mu najviac o ľudskej podstate. Hugentobler podľahol presvedčeniu, že tento človek odetý s nádychom zašlej elegancie, s úprimným, pokojným a úctivým výrazom na tvári, a predovšetkým so zdvorilými a rozvážnymi gestami i prejavom, je zosobnením čestnosti a dôstojnosti. Ideálny muž, ktorý sa hrdil k jeho oslňovej zbierke áut: Jaguáru, Rolls-Royceu Silver Cloud II a k trom veteránom, medzi ktorými bol aj Bugatti 50T Coupe, na ktoré bol doktor zo Sorrenta taký hrdý. Samozrejme, ani len netušil, že jeho šofér si voľakedy užíval na vlastných alebo požičaných autách, rovnako prepychových ako boli tie, na ktorých teraz jazdil ako zamestnanec. Ak by Hugentobler vedel všetko, musel by prehodnotiť svoj pohľad na podstatu ľudskej duše a hľadať menej elegantného šoféra s presvedčivejším životopisom. V každom prípade by to bola chyba. Každý, kto poznal temnú stránku vecí, vedel, že ľudia, čo stratili svoj tieň, sú ako ženy s neslávnou minulosťou, ktoré sa vydali; sú najvernejšie, pretože vedia, čo riskujú. No Max Costa určite nemienil rozprávať doktorovi Hugentoblerovi

vi o pomínavosti tieňov, poctivosti ľahkých žien alebo o predstieranej počestnosti starých profesionálnych tanečníkov a neskôr zlodejoch v bielych rukavičkách. Ani tie neboli vždy celkom biele.

Zatiaľ čo sa motorový čln Riva vzdaloval z prístavu, Max Costa sa na chvíľu oprel o múrik chrániaci mólo a pozoroval brázdy na modrej hladine zátoky. Potom si sňal kravatu a vyzliekol sako uniformy, prehodil si ho cez plece a vykročil späť k autu, ktoré zaparkoval neďaleko budovy Finančnej polície, na úpätí útesu, čo na svojom vysokom chrbte podopiera Sorrento. Podal päťdesiat lír chlapcovi strážiacemu jaguár, naštartoval a vybral sa po ceste, ktorá sa širokým oblúkom tiahne nahor k mestu. Pri vstupe na námestie Tasso zastavil pred troma chodcami, ktorí vyšli z hotela Vittoria. Boli to dve ženy a muž. Keď prechádzali popred jeho auto, sledoval ich roztržitým pohľadom. Vyzerali ako dobre situovaní turisti; takí, čo prichádzajú po sezóne, aby si nerušene vychutnali slnko, more a príjemné počasie, ktoré pretrvávalo až do neskorej jesene, a vyhli sa letným horúčavam a dážďom. Muž nemohol mať ani tridsať rokov, mal tmavé okuliare a sako s ozdobnými záplatami na lakťoch. Mladšia zo žien, tmavovláska, vyzerala príjemne, mala krátku sukňu a vlasy spletené do dlhého vrkoča. Tá staršia, zrelá žena, mala oblečený béžový pletený sveter, tmavú sukňu a starý pánsky tvídový klobúk, spod ktorého jej vykúkali veľmi krátke sivé vlasy so striebřistými tónmi. Je to vznešená dáma, zhodnotil jej výzor Max. Jej elegancia nespočívala v šatách, ale v spôsobe, akým ich nosila. Vysoko prevyšovala priemer toho, čo sa dalo vidieť vo vilách a hoteloch Sorrenta, Amalfi a na Capri, a to dokonca aj v tomto ročnom období.

Z druhej ženy vyžarovalo niečo, čo ho nútilo sledovať ju pohľadom, keď prechádzala námestím Tasso. Možno to, ako sa pomaly a sebaisto niesla s rukou vo vrecku

svetra, tak ako sa pohybujú ľudia, ktorí značnú časť svojho života suverénne kráčali po kobercoch sveta, ktorý im patrilo. A možno Maxa priťahoval spôsob, ako sa skláňala k svojim spoločníkom a smiala sa na ich rečiach alebo ako vyriekla slová, ktorých zvuk pohltili hrubé sklá na automobile. Isté však je, že na chvíľu, rýchlo, ako keď sa niekomu vybaví úlomok zabudnutého sna, k Maxovi doľahla ozvena starej spomienky. Dávny obraz gesta, hlasu a smiechu. Tak ho to ohromilo, že auto za ním muselo zatrúbiť, aby znovu zaradil jednotku a pohl sa, pričom neprestal pozorovať trojicu, ktorá prešla na druhú stranu námestia. Tam si vybrali slnečné miesto na terase baru Fauno a sadli si k stolu.

Už sa blížil k ulici Corso Italia, keď sa mu v mysli znovu vynoril dôverný pocit; tentoraz to však bola konkrétna spomienka na tvár a na hlas, výjav či na viacero udalostí. Odrazu jeho ohromenie vystriedal údes a Max prudko dupol na brzdu. Auto za ním opäť začalo trúbiť a jeho vodič zúrivo rozhadzoval rukami. Jaguár náhle zabočil doprava, a keď znovu zabrzdlil, zastavil hneď vedľa obrubníka na chodníku.

Vytiahol kľúč zo zapalovania, zostal nehybne sedieť, premýšľal a pozoroval svoje ruky opreté o volant. Nakoniec vystúpil z auta, obliekol si sako a vykročil popod palmy námestím k terase baru. Bol nepokojný. Obával sa, že sa potvrdí to, čo mu blúdilo myslou. Všetci traja tam ešte sedeli a živo diskutovali. Max sa snažil okolo nich nepozorovane prejsť a potom sa schoval za kriky v parčíku. Stôl bol od neho vzdialený tak desať metrov a ženu v tvídovom klobúku videl z profilu, ako sa rozpráva s prísediacimi, netušiac, že ju Max podrobne skúma. Musel pripustiť, že kedysi bola veľmi atraktívna, pretože na jej tvári sa stále zračili známky dávnej krásy. Prišiel k neistému záveru, že by to mohla byť domnelá žena, no nebolo to jednoznačné. Pred očami mu defilovali tváre žien, a v ňom zasa čas predtým a čas dlho, dlho potom. Max

číhal ukrytý za zeleňou, usiloval sa pospájať jednotlivé detaily v pamäti, no nedospel k uspokojivému záveru. Nakoniec sa rozhodol terasu obísť, aby nezačal vzbudzovať pozornosť, a potom si sadol k stolu v ústraní. Objednal si u čašníka jeden Negroni a ďalších dvadsať minút pozoroval profil ženy, podrobne študoval jej gestá a mимику a porovnával ich so spomienkami. Keď sa všetci traja zdvihli od stola a znova prešli námestím smerom k nárožiu s ulicou San Cesareo, konečne ju spoznal, alebo si to aspoň myslel. Vstal a šiel za nimi, udržiavajúc dostatočný odstup. Jeho staré srdce nebilo tak rýchlo už celé roky.

Max hneď postrehol, že žena tancuje dobre. Bola uvoľnená a v istom zmysle smelá. Odvážne sa dala viesť aj trochu zložitým bočným krokom, ktorý si vymyslel, aby si overil jej obratnosť. Menej zručná žena by ho nezvládla tak pôvabne. Odhadol, že môže mať okolo dvadsaťpäť rokov. Bola vysoká, štíhla, mala dlhé ruky a úzke zápästia a spod jemného a tmavého hodvábu, ktorý na svetle hral do fialových odtieňov, jej jemne presvitali nekonečne dlhé nohy. Ramená mala holé a chrbát odhalený až po pás. Ocenil vysoké opätky, vďaka ktorým ešte väčšmi vynikli večerné šaty a jej pokojná, pravidelná tvár bola zároveň s Maxovou. Hnedé vlasy mala mierne zvlnené a ostrihané nakrátko podľa poslednej módy. Pri tanci mala pohľad upretý cez rameno tanečníka a opierala sa oň rukou, na ktorej žiarila svadobná obrúčka. Odkedy sa k nej priblížil so zdvorilým úklonom a požiadal ju o tanec, keď začali hrať pomalý valčík, v tom čase nazývaný boston, nevenovali si ani jediný pohľad. Mala oči medovej farby, takmer priehľadné, jemne zvýraznené farbou na mihalnice, a nad nimi sa tiahla tenká krivka upraveného obočia. Ani s rúžom na pery to neprehnala. V ničom nepripomínala ženy, ktorým sa Max počas večera v tanečnej sále venoval: zrelé dámy so silnými parfumami s vôňou orgovánu alebo pačuli, či nemotorné mladé dievčiny vo

svetlých šatách s krátkou sukňou, ktoré si hrýzli do pier, aby si nepoplietli kroky, a keď ich objal okolo pása, červenali sa alebo pri hudbe tleskali do rytmu. V ten večer si platený tanečník lode *Cap Polonio* prvý raz začal vychutnávať svoju prácu.

Nepozreli sa na seba dovtedy, kým sa neskončila skladba *What I'll Do* a orchester nezačal hrať tango *V prítmí*. Chvíľu zostali oproti sebe nehybne stáť na poloprázdnom tanečnom parkete, a keď videl, že sa nechystá vrátiť k stolu, kde si práve sadol muž v smokingu, nepochybne jej manžel, pri prvých tónoch hudby otvoril náruč a ona sa mu hneď prispôsobila, no bola rovnako neprítomná ako predtým. Ľavú ruku mu položila na plece, druhú pažu natiahla pred seba a začali sa pohybovať po parke; vznášať sa, to bol ten správny výraz, pomyslel si Max. Oči medovej farby opäť upierala kdesi do neznáma, nepozrela sa naňho, no s ohromujúcou presnosťou nasledovala sebaistý a pomalý rytmus muža, ktorý sa usiloval udržiavať diskretný odstup pri nevyhnutných dotykoch ich tiel v tanečných pózach.

„Je to takto v poriadku?“ opýtal sa po zložitejšom manévri, ktorý žena zvládla úplne prirodzene.

Konečne mu venovala letmý pohľad a možno aj jemný náznak úsmevu, ktorý sa okamžite rozplynul.

„Absolútne.“

Tango, pochádzajúce z Argentíny, prišlo do módy v Paríži a v poslednom čase sa tešilo veľkej obľube na oboch stranách Atlantiku. Netrvalo dlho a parket sa zaplnil pármí. Niektoré sa pohybovali elegantne, iné menej, pozerali sa pod nohy, sledovali si kroky a úmerne ich zručnosti vyzerali buď solídne, alebo komicky. Maxova partnerka však úplne bezprostredne nasledovala aj tie najzložitejšie kroky a prispôsobila sa klasickým figúram, ktoré mohla predvídať, no aj tým, ktoré niekedy spontánne urobil, pretože si bol čoraz istejší svojou partnerkou. Ostával však verný svojmu striedmemu a pomalému štýlu, robil pô-

vabné bočné úkroky, ktoré zľahka nasledovala a nestrácala rytmus. Z jej úsmevu, ktorým Maxa obdarila po zložitej a vydarenej figúre, a z jej zlatistého pohľadu, ktorý sa občas vrátil z dialky a radostne sa na pár sekúnd upriamil na profesionálneho tanečníka, sa dalo vyčítať, že ju baví nielen tanec, ale aj hudba.

Zatiaľ čo sa pohybovali po parkete, mal čas dôkladne preskúmať jej manžela skúseným pohľadom trpezlivého lovca. Zvykol si pozorovať manželov, otcov, bratov, synov alebo milencov žien, s ktorými tancoval. Boli to páni, ktorí ich sprevádzali hrdo, arogantne, znudene, rezignovane alebo s akýmkoľvek iným, typicky mužským spôsobom. Vedel zozbierať hromadu užitočných informácií zo spôn na kravate, z retiazok na hodinkách, tabatierok a obrúčok, hrubých, pootvorených peňaženiek pri platbe čašníkovi, z kvality a zo strihu saka, z pukov na nohavičiach alebo vyleštených topánok, dokonca aj uzol na kravate napovedal veľa. To všetko boli podklady, ktoré pomáhali Maxovi Costovi určiť si za zvukov hudby spôsob, ako dosiahnuť svoj cieľ. Inak povedané, ako sa dostať od spoločenských tancov k lukratívnejším príležitostiam. Čas a skúsenosti ho utvrdili v názore, ktorý počul pred siedmimi rokmi v Melille od grófa Borisa Dolgorukého-Bragationa, poddôstojníka divízie Prvého oddielu cudzineckej légie, minútu a pol predtým než vyvrátil celú fľašu silného koňaku na zadnom dvore bordelu Fatima:

„Drahý Max, žena nie je nikdy iba žena. Tým, čím je, ju robia predovšetkým všetci muži, ktorých mala, má alebo mohla mať. Bez nich by nebola nikým... A kto sa dostane k takému zoznamu, ten akoby vlastnil kľúč od trezoru, v ktorom sú ukryté všetky jej tajomstvá.“

Keď sa skončila skladba a viedol svoju spoločníčku späť k stolu, poslednýkrát sa pozrel na jej manžela zblízka. Bol elegantný, sebaistý, mohol mať niečo nad štyridsať. Nebol to pekný muž, no vyzeral príjemne. Mal jemné dôstojné fúzy, kučeravé prešedivené vlasy, živé